

Interieurs van Amsterdamse grachtenhuizen VI

Stucwerk in 'Kloof' 56

Eén van de meeste verrassende onderdelen van het interieur van Amsterdamse grachtenhuizen is misschien wel het stucwerk. Amsterdam is zeer rijk aan stucwerk en omdat het materiaal zo duurzaam is heeft het stucwerk zich goed weten te handhaven.

Op belangrijke grachten als de Heren- en Keizersgracht, het Singel, de Prins Hendrikkade, de Kloveniersburgwal en de Gelderse kade hebben 7 van de 10 huizen nog stucwerk. Dat materiaal werd vooral toegepast in gangen, in de belangrijke kamers voor plafonds, voor boezems van schouwen en heel af en toe op wanden. Stucwerk of stucco wordt wel eens vergeleken met 'bevroren slagroom', gezien de altijd witte kleur en het veelvuldig gebruik van krullen en andere ornamenten. Ondanks het feit, dat stucwerk nog op redelijk grote schaal aanwezig is in een groot aantal huizen, is er relatief weinig over bekend. De stucwerkers - in het begin vaak Italianen - lieten meestal geen datering of signering achter. Het zijn vooral niet-uitgevoerde ontwerptekeningen, die bewaard zijn gebleven. In de hele 18de eeuw wordt dat materiaal op grote schaal toegepast. Het geeft een zekere status en allure. Vooral in grote huizen is het te vinden. Het was dan ook heel verrassend om in een relatief klein huis veel stucwerk te ontdekken.

Kloveniersburgwal 56 vormt samen met

nummer 58 een tweeling. Het monumentenpand met zicht op de Raamgracht, werd 5 jaar geleden gekocht door liefhebbers: *Jaap van den Berg* en de *familie Panman*.

Bij aankoop van een deel van de 'tweeling' ging het nog om een lijstgeveltweeling. Bij de restauratie zijn er historische toppen van de gemeentelijke werf van Monumentenzorg op gezet.

Die kwamen van een halsgeveltweeling aan Kleine Wittenburgerstraat 70-72. In 1996 werden deze toppen aangebracht.

Inwendig zou je in zo'n huisje van 3.50 meter breed eigenlijk geen stucwerk verwachten. Bij de gang is het echter meteen 'raak'. Aan de hand van oude sporen is het stucwerk in de gang - alleen ornamenten - weer aangebracht. Ook in de voor- en achterkamer van het voorhuis is stucwerk te vinden. Op het plafond waren de tekeningen nog aanwezig. Stucadoor *Arjan Bos* heeft aan de hand van die tekeningen en van andere sporen het stucwerk weer aangebracht.

Stucwerk plafond zaal 'Kloof' 56.

Stucwerk plafond voorkamer Kloveniersburgwal 56.

Kloveniersburgwal 52-64. Foto's Hans Tulleners.

Twee putti

In de voorkamer zijn twee putti met vleugels te zien. Een heeft een glas in de hand, de ander is in de weer met een tros druiven. Het zijn bacchanten, volgelingen van Bacchus, de god van de wijn.

Het stucwerk in de achterkamer kent alleen ornamenten.

De grootste verrassing in dit fraaie monumentenhuis uit plm. 1740 bevindt zich in de 'sael' in het achterhuis.

Allereerst is daar een grote grijzen marmere schouw, wel erg groot uitgevallen voor dit huis. Het bijzondere stucwerk in de boezem is laat 18de-eeuws. In het plafond is een grote bacchant afgebeeld met enorm veel reliëf. Hij draagt in zijn hand een bakje om wijn te proeven.

Al mel al zijn er in dit gave grachtenhuis 3 grote stucplafonds te zien en een gestucadoorde gang met ornamenten. Voor liefhebbers van dit 'slagroomwerk' is het smullen geblazen.

